

Richtlijn Symbiose (artikel 24 WEC en artikelen 11 en 12 Onderwijskundig besluit WEC)

Onder voorwaarden (artikel 11 en 12 Onderwijskundig besluit WEC) kunnen leerlingen van een school voor speciaal (voortgezet) onderwijs een deel van het onderwijs in het regulier onderwijs volgen (symbiose, obv artikel 24 WEC).¹

Oorspronkelijke regeling

Symbiose is oorspronkelijk bedoeld om het voor scholen voor voortgezet speciaal onderwijs mogelijk te maken dat een deel van het schoolwerkplan werd uitgevoerd door een school voor lager beroepsonderwijs. Dit is al in de interimwet speciaal onderwijs zo geregeld². De reden was dat vso-scholen in veel gevallen onvoldoende in staat waren om vakonderwijs aan te bieden, zeker niet in meerdere richtingen. Hiervoor ontbraken veelal de voorzieningen en gespecialiseerde onderwijskrachten. Het onderwijs dat de school zelf niet kon bieden kon op die manier toch worden aangeboden in samenwerking met een reguliere school voor lager beroepsonderwijs.

Huidige regeling

Ook nu nog kunnen leerlingen in het kader van symbiose voor een deel van de tijd onderwijs volgen in een reguliere school. De eventuele kosten die hieraan zijn verbonden voor de reguliere school dienen door de (v)so-school te worden vergoed uit de bekostiging die het (v)so voor deze leerling ontvangt. Hierover maken beide partijen afspraken.

De huidige regeling is breder dan de oorspronkelijke en biedt zowel scholen voor voortgezet speciaal onderwijs als scholen voor speciaal onderwijs ook ruimte om te kiezen voor symbiose met andere scholen voor regulier onderwijs dan het voortgezet onderwijs, namelijk met het (speciaal) basisonderwijs of met een instelling voor educatie en beroepsonderwijs. Hierdoor kan de school voor (voortgezet) speciaal onderwijs voor meer leerlingen een passend aanbod samenstellen. Het uitgangspunt dat het steeds gaat om een deel van het onderwijs is echter niet verlaten. Volledig onderwijs op een andere school is derhalve geen symbiose.³

Wanneer het wenselijk is dat een leerling een volledig onderwijsprogramma volgt op een andere school, kunnen ouders er voor kiezen hun geïndiceerde kind op een reguliere school onderwijs te laten volgen en daarvoor extra middelen uit de leerlinggebonden financiering in te zetten. Zo blijft de leerling niet verstoken van de noodzakelijke specialistische hulp. De leerling dient dan wel ingeschreven te zijn op de school die hij/zij bezoekt en niet op de school die de ambulante begeleiding verzorgt.

¹ Het symbioseartikel geeft scholen voor speciaal (voortgezet) onderwijs geen ruimte om een deel van het schoolplan op een andere school voor speciaal (voortgezet) onderwijs te laten uitvoeren. Tussen scholen voor (v)so van eenzelfde cluster - kan dus nooit sprake zijn van symbiose.

² Memorie van toelichting bij de interimwet op het speciaal onderwijs (Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16811, nrs. 3-4), pagina 4: 'Er wordt voorzien in de mogelijkheid dat een school voor speciaal onderwijs een deel van haar schoolwerkplan doet uitvoeren door een school voor lager beroepsonderwijs. Hier wordt bedoeld op de z.g. symbioseregeling.'

³ In de brochure 'Passende Kwalificaties, Eerste tussenrapportage van de werkgroepen Projectgroep Passende Kwalificaties SLO'; november 2009 omschrijft de SLO het symbiosemodel als volgt: 'De lessen in de beroepsvoorbereidende vakken worden op de vo-school of op het ROC gegeven door een bevoegd docent van die instelling.'

Minimum aantal uren op de school voor regulier onderwijs

Symbiose is geregeld in art. 24 van de WEC en in Titel iv van het Onderwijskundig besluit WEC, in de artikelen 11 en 12.

In art. 11 staat: 'Indien symbiose plaatsheeft, volgt de leerling, dan wel volgen de leerlingen aan de basisschool, de speciale school voor basisonderwijs, de school voor voortgezet onderwijs of de instelling voor educatie en beroepsonderwijs gedurende ten minste 180 minuten per week onderwijs.'

Er moet sprake zijn van tenminste drie uur onderwijs op de reguliere school per week.

Maximum aantal uren op de school voor regulier onderwijs

De grens voor een acceptabele bepaling van de omvang van een minimum verblijf op de school waar de leerling is ingeschreven, kan worden bepaald door in het aanbod van de school een onderscheid te maken tussen een kerncurriculum en een differentieel curriculum. In het kerncurriculum neemt de school waar de leerlingen zijn ingeschreven een aanbod op dat voor alle kinderen onmisbaar lijkt voor verdere ontwikkeling naar eventuele vervolgopleiding of beroep en dat behoort tot de gewenste brede vorming die van een school voor speciaal onderwijs redelijkerwijs mag worden verwacht.

In het differentieel curriculum, dat in de vorm van symbiose wordt aangeboden, kan de school onderwerpen opnemen die stoelen op de voorkeuren en behoeften van de leerlingen in relatie tot hun ontwikkelingsperspectief of hun (toekomst)mogelijkheden. De inspectie gaat ervan uit dat het in het kader van de symbioseregeling het differentieel curriculum per schoolweek ten hoogste 60 procent bedraagt van het aantal uren waarin de school gemiddeld per week onderwijs verzorgt.